

ΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟ ΨΗΦΙΔΩΤΟ ΤΟΥ ΟΡΦΕΑ ΣΤΗ ΣΠΑΡΤΗ

2ο Δημοτικό Σπάρτης, 1998

Τον Οκτώβρη του 1997, η παιδαγωγική ομάδα του σχολείου μου –η οποία ασχολείται με περιβαλλοντικά και πολιτιστικά θέματα– εκπόνησε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα, που στόχευε στη μελέτη του διάσημου ψηφιδωτού της ρωμαϊκής Σπάρτης, το οποίο παριστάνει τον Ορφέα.

Για την προσέγγιση του θέματος συγκροτήθηκε αρχικά ένα υποστηρικτικό εκπαιδευτικό υλικό, στο οποίο εντάξαμε και τις δραστηριότητες προετοιμασίας των παιδιών.

Στο πρόγραμμα χρησιμοποιήσαμε με μεγάλη επιτυχία τη μουσειοσκευή του Τμήματος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων της Ακρόπολης "Αρχαία Μουσικά Όργανα". Έτσι, το πρόγραμμα μας εμπλουτίστηκε και μετεξελίχθηκε σ' ένα πρόγραμμα υπό τον τίτλο "Η ΜΟΥΣΙΚΗ - ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ - Ο ΟΡΦΕΑΣ". Δημιουργήθηκαν δύο φυλλάδια για το πρόγραμμα.

Στο πρώτο φυλλάδιο με τίτλο "Ακούγοντας τη μουσική του Ορφέα" οι δραστηριότητες χωρίζονταν σε τέσσερις φάσεις:

Στην α' φάση, τα παιδιά γνωρίζουν το χώρο στον οποίο βρίσκεται το ψηφιδωτό: ένα πλουσιόσπιτο των ρωμαϊκών χρόνων, που τα δάπεδα των δωματίων του στολίζονταν με ψηφιδωτά. Στη συνέχεια "Ας πάμε στο σαλόνι του σπιτιού... κι ύστερα στο δάσος με τον Ορφέα..." τα παιδιά παρατηρούν το ψηφιδωτό και ανακοινώνουν τις παρατηρήσεις τους. Μιμούνται τη στάση και την έκφραση του Ορφέα, κρατώντας τη λύρα της μουσειοσκευής. Ακούνε τη μουσική και το τραγούδι του Ορφέα στο δάσος..., προσέχοντας την έκφραση και το βλέμμα του... και "συγκρατούν" έναν τουλάχιστον στίχο του τραγουδιού του και του τρόπου που τραγουδάει αυτόν τον στίχο. Κάθε παιδί τραγουδάει τους στίχους του, μιμούμενο τη στάση του Ορφέα και κρούοντας τη λύρα της μουσειοσκευής.

Στη β' φάση, κάθε παιδί πρέπει να παραστήσει τη συμπεριφορά κάποιου απ' αυτά τα ζώα που συγκίνησε με τη μουσική του ο Ορφέας. Δηλαδή, θα πει πού ήταν (ως ζώο) τη στιγμή που άκουσε τη μουσική του Ορφέα και τι έκανε, τι αισθάνθηκε ακούγοντας τη μουσική του Ορφέα, τι έκανε ύστερα και πού πήγε. Θα περιγράψει τον εαυτό του (το ζώο) καθώς και τη στάση που έχει πάρει μπροστά στο μουσικό... (αυτή η στάση κάτι μπορεί να φανερώνει...)

Στη γ' φάση, κάθε παιδί θα ζωγραφίσει το ζώο που παρέστησε... προσπαθώντας να αποδώσει όσο περισσότερες λεπτομέρειες μπορεί, ακόμα και τις ψηφίδες.

Στη δ' φάση, τα παιδιά αποχαιρετούν τον Ορφέα... χρησιμοποιώντας προσδιορισμούς ή περιφράσεις.

Το δεύτερο φυλλάδιο με τίτλο "Η Μουσική - τα Αρχαία Μουσικά Όργανα - ο Ορφέας" δείχνει πώς εμπλουτίστηκε το πρόγραμμα για τον Ορφέα με τη συμβολή της μουσειοσκευής των αρχαίων μουσικών οργάνων δημιουργώντας έτσι ένα ευρύτερου περιεχομένου πρόγραμμα για τη μουσική.

Αυτό το φυλλάδιο χωρίστηκε στις εξής τέσσερις ενότητες:

Α. Μουσική: υπήρχαν ερωτήσεις και πληροφορίες σχετικές με τη μουσική, τη χρήση της, την αναγκαιότητά της, τη θέση της στον αρχαίο ελληνικό κόσμο και τις πεποιθήσεις των αρχαίων Ελλήνων σχετικά με τη δύναμή της.

Β. Τα Αρχαία Μουσικά Όργανα (η μουσειοσκευή): Τα παιδιά περιεργάστηκαν τη μουσειοσκευή της Ακρόπολης. Έπαιξαν με τα μουσικά όργανα, τα περιέγραψαν κρατώντας τα, κατανόησαν καλύτερα την έννοια "αντίγραφο" μουσικών οργάνων και επιπλέον έμαθαν για τις πηγές που μας προσδίδουν γνώση σχετική με τα αρχαία μουσικά όργανα: για τα γλυπτά, τα ανάγλυφα, την αγγειογραφία, τη ζωγραφική σε πήλινες πλάκες, χάλκινα αντικείμενα με μουσικές σκηνές κ.ά. Δόθηκε έμφαση στη λύρα της μουσειοσκευής (στοιχεία μύθου, ιστορικά στοιχεία, χρήση) και στη λυρική ποίηση.

Γ. Η Τέχνη της μουσικής: μαθαίνουν για τον ήχο (το μέσο έκφρασης της μουσικής), τις ιδιότητές του και πώς αξιοποιούνται από τη μουσική και για την ακοή.

Δ. Ορφέας: η τελευταία ενότητα ήταν αφιερωμένη στον Ορφέα.

Ε. Δούνιας

